

2023–2026

Ett rödare och grönare Gävle

Vänsterpartiets budget 2023

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Politisk huvudskrivelse	3
Vänsterpartiets resultatbudget	4
Budget för planperioden	5
Ekonomiska förutsättningar	6
Övergripande	7
Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd	8
Kultur och fritidsnämnd	8
Omvårdnad	9
Samhällsbyggnadsnämnd	9
Socialnämnd	10
Utbildningsnämnd	11
Bolagen	12

Politisk huvudskrivelse

Efterdyningarna av pandemin i kombination med Rysslands krig mot Ukraina och konsekvenserna av den avreglerade elmarknaden gör att förutsättningarna för den kommunala verksamheten kommer att försämrats och även märkas i invånarnas plånböcker. Höjda räntor, ökande inflation, höga bränslepriser och skenande elpriser innebär stora utmaningar framöver.

För att kommunen ska behålla kvaliteten i sina verksamheter så menar Vänsterpartiet att några av de senaste årens goda ekonomiska resultat ska användas för att klara detta. Vi förordar dessutom ett nollresultat under planperioden för att mer långsiktigt kunna göra eventuella besparingar. Visar sig det inte vara möjligt, så är Vänsterpartiet inte främmande för att höja kommunalskatten.

Investeringar i människor, särskilt i tidig ålder, ger vinst på längre sikt. Det visar sig bland annat genom att fler utbildar sig och klarar skolan, arbetar och kan försörja sig, har en meningsfull fritid och en god hälsa. Att barn växer upp under trygga förhållanden är en av samhällets grunduppgifter. För detta behövs ett hållbart socialt arbete och en stabil samhällsorganisation.

Alla människor ska ha rätt till en egen bostad till en rimlig kostnad. Bostad är en social rättighet och i Gävle kommun ska ingen människa behöva vara hemlös. Kommunen har ett ansvar att skapa möjligheter och förbättra livsvillkoren för människor som lever i långvarigt försörjningsstöd. Fokus måste ligga på att hitta vägen till egenförsörjning.

Klimatfrågan är en ödesfråga som berör alla och som kräver omedelbara åtgärder för att bland annat nå klimatmålet 2035. Konsumtionsmönster måste förändras för att få ett mer hållbart samhälle med en betydligt lägre energianvändning.

Vänsterpartiet föreslår därför kraftfulla satsningar inom ramen för det Sociala Hållbarhetsprogrammet och det Miljöstrategiska programmet. Vi föreslår en satsning på 200 miljoner kr i form av verksamhetsstöd och gröna investeringar.

Det behövs ett feministiskt perspektiv inom alla politikområden. Fortfarande är män som grupp överordnade kvinnor och redan som barn uppfostras flickor och pojkar att ta olika mycket plats i samhället. Jämställdhetsperspektivet ska synliggöras under varje nämnd i Gävle kommuns budget. För Vänsterpartiet handlar feministisk politik om jämlikhet mellan kvinnor, män och ickebinära. Vänsterpartiet vill att arbetet för jämställda löner och arbetsvillkor ska prioriteras av Gävle kommun. Det ska råda nolltolerans mot sexuella trakasserier och ofredanden på våra arbetsplatser där chefer och arbetsledare ska ges fortbildning på området.

Maritha Johansson

Kommunalsråd i opposition

VÄNSTERPARTIETS RESULTATBUDGET FÖR 2023–2026

Medel till förfogande		
Politiska prioriteringar,		15 miljoner kr/år
Reserv obalanser		30 miljoner kr/år
Reserv volymkorrigeringar		30 miljoner kr/år
Avsatta medel ej fördelade		15 miljoner kr/år
Totalt		90 miljoner kr/år
Ökat uttag kommunala bolag		33 miljoner 2023
Totalt		123 miljoner
Investeringar		
Ombudgeterade investeringar		50 miljoner kr
Nyinvestering		50 miljoner kr
Isoval Hagaström	40 miljoner	
Stadsbadet etapp 3	10 miljoner	
Totalt investeringar		100 miljoner kr
Satsningar		
Sociala hållbarhetsprogrammet		100 miljoner varav 20 miljoner investeringar 25 miljoner kr/år varav 5 miljoner i investeringar
Likvärdig skola*	12 miljoner	
Avgiftsfri kulturskola	4 miljoner	
Förstärkning av fritidsgårdarna	2,5 miljoner	
Bostad först, projektledare	0,5 miljon	
Återinförande av kulturmiljonen	1 miljon	
Miljöstrategiska programmet **		100 miljoner varav 80 miljoner i investeringar 25 miljoner kr/år varav 20 miljoner i investeringar
Anställning av ytterligare en energisparrådgivare	0,5 miljon	
Projektet avgiftsfri kollektivtrafik för barn och unga	2 miljoner	
Projekt för ett klimatsmart Gävle anställ två klimatrådgivare samt projektmedel	2,5 miljoner	
Övrigt		
Anställning av 10		
Långtidsarbetslösa med visstid under ett år	4 miljoner	
Avskaffande av delade turer inom äldreomsorgen	20 miljoner	
Återinföra kulturmiljonen	1 miljon	
Inga generella besparingar 2023	71,5 miljoner	
Budgetpåverkande kapitalkostnader	1,5 miljoner	
Totalt		123 miljoner

* Fler speciallärare, fler mentorer, utökad volym för läromedel och it-hjälpmiddel

** Investeringar med målet 30 % minskad energianvändning i kommunens fastigheter, investeringar på solcellsanläggningar för att snabba på målet om 10 % solenergi och tidigarelägga satsningar på cykelvägar och trafiksäkerhet

BUDGET FÖR PLANPERIODEN 2023–2026

Vänsterpartiet

Resultatbudget 2023 - 2026

Belopp i milj kr	Not	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	1	1 407,7	1 337,1	1 407,5	1 514,3	1 957,3	1 875,0	1 462,4
Verksamhetens kostnader	1	-8 300,9	-8 148,8	-8 066,2	-8 983,9	-9 225,2	-9 041,5	-9 165,5
Verksamhetens netto- kostnad exkl avskrivning	1	-6 893,2	-6 811,7	-6 658,8	-7 469,5	-7 268,0	-7 166,5	-7 703,1
Av- och nedskrivningar	2	-186,0	-104,4	-116,2	-107,0	-118,5	-134,3	-146,9
Verksamhetens nettokostnad	3	-7 079,2	-6 916,1	-6 775,0	-7 576,5	-7 386,5	-7 300,8	-7 850,0
Skatteintäkter	4	5 279,7	5 604,1	5 464,1	5 820,3	6 065,5	6 313,3	6 554,8
Generella bidrag o utjämn.	5	1 358,6	1 317,1	1 358,3	1 278,1	1 319,7	1 317,3	1 323,6
Verksamhetens resultat		-440,9	5,1	47,4	-478,1	-1,3	329,8	28,3
Finansiella intäkter	6	194,3	260,7	278,1	338,0	525,6	382,5	439,2
Finansiella kostnader	7	-78,8	-95,1	-68,3	-179,9	-219,1	-242,6	-287,1
Resultat före extraordinära poster		-325,4	170,7	257,2	-320,0	305,2	469,7	180,5
Extraordinära poster		-265,5						
ÅRETS RESULTAT		-590,9	170,7	257,2	-320,0	305,2	469,7	180,5
Varav realisationsvinst o exploateringsresultat		160,1	90,3	198,6	205,4	570,2	458,6	97,9
Resultat exkl reavinst, exploatering o garantiförs.		-751,0	80,4	58,6	-525,3	-265,0	11,1	82,6

Årets resultats andel av

skatteintäkterna

-11,3%

1,2%

0,9%

-7,4%

-3,6%

0,1%

1,0%

Klarar finansiellt mål 1%

Nej

Nej

Nej

Nej

Ja

Till den del negativt balanskravsresultat uppstår med anledning av medfinansiering till Trafikverket skall det utifrån synnerliga skäl inte återställas och resultatutjämningsreserv kommer till sin helhet användas vid ytterligare negativt balanskravsresultat

Ekonomiska förutsättningar

Vänsterpartiet arbetar för att Gävle kommun ska tillämpa en tillitsbaserad styrning och ledning på alla nivåer. Vi definierar tillitsbaserad styrning i enlighet med tillitsdelegationens definition, där kultur och arbetssätt har fokus på verksamhetens syfte och medborgarens behov. Varje beslutsnivå verkar aktivt för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv. Tydliga ramar, verksamhetsnära mål och tydliga mandat är en förutsättning. Nämnder och styrelser får i uppdrag att komma med förslag på effektiviseringar och förbättringar i sina verksamheter då kommunens ekonomi i slutet av planperioden ser ansträngd ut. Förslagen ska redovisas i kommunstyrelsen inför varje nytt budgetår.

För att bevara och utveckla den offentliga sektorn, behövs det stora ekonomiska tillskott för att klara välfärden. En ökad offentlig konsumtion och en minskad privat konsumtion är också bra för klimatet.

Vänsterpartiet säger därför nej till generella besparingar för åren 2023 - 2024. Vi vill se en bredare analys av hur effektiviseringarna påverkar välfärden för våra kommuninvånare.

Arbetslösheten förväntas ligga kvar på en hög nivå i ytterligare några år. Arbetslösheten i Gävle är högre än rikssnittet. Skattesatsen i förslaget bibehålls oförändrad för år 2023.

Vänsterpartiets satsningar och besparingar

Vänsterpartiet vill i budgetförslaget "Ett jämlikt Gävle 2023" göra följande ändringar i förslaget till kommunplan.

Övergripande nämnduppdrag:

- Redovisa förslag till effektiviseringar inför 2023–2026. I en tillitsbaserad styrning är Vänsterpartiets utgångspunkt att det är nämnderna själv som bäst ser var det finns möjligheter till effektiviseringsåtgärder.

Kommunstyrelsen

Sociala hållbarhetsprogrammet och **Miljöstrategiska programmet** förses med medel för satsningar om sammanlagt 200 miljoner. Medlen fördelas till nämnder och bolag i samråd med kommunstyrelsen. Dessa satsningar ska exempelvis bidra till ökad trygghet i skolan och i våra stadsdelar. Satsningarna ska ha ett hållbarhets- och miljöfokus.

Satsningar inom sociala hållbarhetsprogrammet:

- Inrätta ett hbtqi-råd i kommunen.
- Anställa 10 långtidsarbetslösa per år, för tidsbegränsade ettåriga anställning inom kommunen.
- Öka samverkan för att fler elever ska gå ut med godkända betyg. Ökat stöd till föreningslivet för att en jämlik och jämställd fritid.

Satsningar inom miljöstrategiska programmet:

- För att minska energianvändningen i bostäder och lokaler vill Vänsterpartiet se ett projekt där kommunen utökar antalet energisparrådgivare som kan ge råd och tips till bostadsägare eller företagare som vill minska sina uppvärmningskostnader.
- Vänsterpartiet vill se en effektivare energianvändning i Gävle kommun genom att satsa på solcellsanläggningar.
- Verka för ett bättre klimat genom att anställa några klimatrådgivare som drar igång olika projekt för att ändra vanor, ge upplysning om bättre sopsortering, verka för mer cykelåkande och andra klimatförbättrande åtgärder, kan även vara fysiska åtgärder. Klimatrådgivarna ska ha ett klimatperspektiv för att bo och leva på ett klimatsmart sätt i Gävle.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Arbete är en förutsättning för egenförsörjning och därför måste kraftiga åtgärder vidtas för att komma till rätta med den förhållandevis höga arbetslösheten som för närvarande råder i Gävle kommun. Arbetsmarknads och funktionsnämnden förses därför med ett tillskott på fyra miljoner per år under planperioden, för att arbeta med att fler människor ska komma ut i egenförsörjning.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Ge ett tydligt uppdrag till alla sektorer och bolag att erbjuda praktikplatser motsvarande minst 2 procent av antalet anställda.
- Utöka antalet utbildningsplatser på yrkesinriktade utbildningar inom vuxenutbildningen och utforma fler yrkesutbildningar i egen regi i samverkan med gymnasieskolan med fokus på yrken med arbetskraftsbrist.
- Utveckla Yrkes-SFI vilket gör att fler kan gå från försörjningsstöd till studiestöd från CSN.

Kultur- och- fritidsnämnden

För en socialt hållbar kommun är kultur, fritid och mötesplatser nödvändiga. Vänsterpartiet vill därför arbeta för att barn- och ungdomars tillgång till kultur och fritid förstärks samt för tillgängliga mötesplatser för alla.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Skapa bättre förutsättningar för fritidsgårdarna i Sättra, Andersberg och på Brynäs för att kunna fungera som nav i bostadsområdet.
- Återinföra den så kallade kulturmiljonen.
- Fortsatt avsättning av medel till fristadskonstnären.
- Permanenta projektet El Sistema i kulturskolan.
- Se över förutsättningarna för en camping i Norrsundet

Omvårdnadsnämnden

Vänsterpartiet vill ta bort de ofrivilliga delade turerna. Det kan i princip bara ske genom att öka bemanningen. Vi behöver anställa fler personer inom äldreomsorgen.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Ökad bemanning inom hemtjänst och äldreboende. Huvudsyftet är att avveckla de delade turerna.
- Ta fram en långsiktig plan för att kommunens skattefinansierade vård- och omsorgsboenden ska drivas i egen regi i stället för dagens privata vinstdrivna boenden.
- Att ta fram en plan för att all privatiserad hemtjänst ska återgå i kommunens regi.
- Verkställa kommunfullmäktiges beslut att kommunen ska vara ickevals alternativ för de medborgare som inte vill välja utförare av hemtjänst.

Samhällsbyggnadsnämnden

Det behöver ske en drastisk förändring när det gäller transporter för att uppnå målen om kraftigt minskade koldioxidutsläpp och minskad energianvändning. Som ett led i detta arbete kräver Vänsterpartiet en seriös utredning om effekterna av avgiftsfri kollektivtrafik för i första hand alla barn och ungdomar och på längre sikt för alla resenärer. Planeringen av nya bostäder bör ha sin grund i skrivningarna i det Sociala

hållbarhetsprogrammet. Inför ett beslut om en detaljplan ska den stämmas av mot målen i programmet om att minska segregationen, bygga bort bostadsbristen, minska trångboddheten och öka tryggheten i våra bostadsområden.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Göra en analys grundad på det Social Hållbarhetsprogrammet och det miljöstrategiska programmet inför varje beslut om en detaljplan där det ska byggas bostäder.
- Utreda möjligheten att där det planeras nya gång och cykelvägar se över möjligheten till att lägga motionsspår intill.
- Arbetet med Stadsbadet etapp 3 ska fortskrida och de allmänna baden behöver rustas upp.

Socialnämnden

En av socialnämndens grunduppgifter är att möta innevånarnas behov, vilket är särskilt viktigt i unga år genom tidiga insatser. För detta behövs ett hållbart socialt arbete, en stabil samhällsorganisation och hållbara relationer. Beroendesjukdomar är ett växande folkhälsoproblem, kvinnor som lever i missbruk är som grupp utsatta för en särskild sårbarhet och behöver prioriteras.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Att prioritera vård- och boendelösningar i egen regi.
- Arbeta tillsammans med frivillighetsorganisationer för att ingen ska behöva vara hemlös.
- Projektet "bostad först" kan vara en väg in till en egen bostad och nämnden ges ett uppdrag att kartlägga hemlösheten.
- Erbjuder könsseparerad beroendebehandling.
- Tidiga insatser ska prioriteras.

Utbildningsnämnden

Skolan ska vara likvärdig och ge alla elever samma möjligheter till en bra utbildning. En likvärdig skola nås genom att varje elev ges de möjligheter hen behöver för att klara sin skolgång. Var eleven bor eller vilken skola eleven går på ska inte påverka vem som går på ska inte påverka kvalitén på utbildningen. När elever med olika bakgrund och livsåskådning möts förbättras inte bara resultaten utan också sammanhållningen. Därför vill Vänsterpartiet att utbildningen i Gävle ska främja möten och motverka segregation.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Fortsatt arbete med att vidareutveckla resursfördelningssystemet så att det ger elever mer likvärdiga förutsättningar.
- Erbjuder alla flickor i årskurs 7–9 och gymnasiet en kurs i feministiskt självförsvar.
- Aktivt arbeta för att modersmålsundervisningen sker under ordinarie skoldag.
- Tillhandahålla fria mensskydd på ett lättillgängligt sätt till alla tjejer i grundskolan och gymnasieskolan,
- Införa en dag i veckan med enbart vegetarisk mat i förskolan/ skolan.
- Stärka samverkan mellan berörda aktörer för att barn och ungdomar ska fullgöra sin skolgång.
- Återinförande av de pedagogiska måltiderna i förskolan

Bolag

Gävle energi

Gävle energi är ett ekonomiskt starkt bolag med god soliditet. Där finns utrymme för ytterligare vinstuttag som kan användas som budgetförstärkning för 2023.

Gavlegårdarna AB

Boendesegregationen måste minska och stora barnfamiljer få tillgång till större lägenheter. Bostadsområden där människor med svensk och utländsk bakgrund bor mer blandat än i dag är något att eftersträva. Därför bör AB Gavlegårdarna ges i uppdrag att se över förtursreglerna i sitt kösystem för att göra detta möjligt.

- Möjlighet till förtur ska även ges vissa grupper t ex hemlösa och kvinnor utsatta för våld i hemmet.
- Gavlegårdarna ska även prioritera byggande av hyresrätter i Bergby.

Gavlefastigheter AB

Bolaget ges i uppdrag att ta fram en plan för vilka kommunala fastigheter som är lämpliga att sätta solceller på. Det kan även tillföra överskottsel till det lokala elnätet.

Energieffektiva bostäder och fastigheter är också ett led att minska klimatavtrycket. AB Gavlegårdarna har som målsättning att minska energianvändningen med 30 % jämfört med 2007. Det bör gälla för alla kommunala fastigheter.

Vänsterpartiet Gävle 2022
gavle@vansterpartiet.se

Foto: Seppo Laine
Sid 6: Clipart Swift Publisher

